

Handwritten signature

SERİ B

CİLT XIII

SAYI 1

1963

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
ORMAN FAKÜLTESİ
DERGİSİ

**TÜRKİYE'DE ÖRNEK DEVLET ORMAN İŞLETMESİ OLABİLECEK
VASIFLARI HAİZ ORMANLARIN TEFRIKİNE VE
TEŞKİLATLANDIRILMASINA AİT
TAMAMLAYICI ETÜDLER**

Yazanlar :

Prof. Dr. Savni HUŞ

Prof. Dr. İsmail ERASLAN

Doç. Dr. Besalet PAMAY

Giriş

Fakültemiz Profesörlerinden müteşekkil bir heyetin Tarım Bakanlığı nezdinde yaptığı teşebbüs ile Örnek İşletme kurmağa müsait ormanların tefriki ve teşkilâtlandırılması hakkındaki teklifi, Tarım Bakanlığınca tasvip olunarak gereği yapılmak üzere keyfiyet, Orman Genel Müdürlüğünün 22/Ocak/1959 gün ve Şb. 6, 6553-3/208 sayılı yazısıyla İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dekanlığına bildirilmiştir.

Bu konu, Fakülte Profesörler Kurulunun 5/Haziran/1959 tarihli oturumunda müzakere edilerek "Türkiye'de Örnek Devlet Orman İşletmeleri olabilecek vasıfları haiz ormanların tefriki ve teşkilâtlandırılması" işi, Prof. Dr. F. Saatçioğlu, Prof. Dr. A. Acatay, Prof. Dr. F. Tavşanoğlu, Prof. Dr. S. Huş ve Prof. Dr. İ. Eraslan'dan müteşekkil 5 kişilik bir heyete tevdi edilmiştir.

Adı geçen komisyon 1959 yılı Eylül - Kasım ayları içinde gerekli tedkiklerde bulunarak;

1. Kastamonu Orman Başmüdürlüğü, Daday-Balıdağ,
2. Kastamonu Orman Başmüdürlüğü, Ayancık - Akgül,
3. Bolu Orman Başmüdürlüğü, Karabük - Keltepe,
4. Bolu Orman Başmüdürlüğü, Bolu - Kartalkaya,
5. Muğla Orman Başmüdürlüğü, Çine - Kazancı,
6. Antalya Orman Başmüdürlüğü, Antalya - Düzlerçamı,
7. Antalya Orman Başmüdürlüğü, Elmalı - Çıglıkara - Koçova,
8. Eskişehir Orman Başmüdürlüğü, Eskişehir - Çatacık,
9. Balıkesir Orman Başmüdürlüğü, Dursunbey - Değirmeneğrek,
10. İstanbul Orman Başmüdürlüğü, Demirköy - Karamanbayırı ve
11. İstanbul Orman Başmüdürlüğü, Demirköy - Dışbudak ormanlarının Örnek

Orman İşletmesi olabilecek vasıfları haiz olduğu kanaatine varmış ve bunların aynı zamanda kurulup teşkilâtlandırılmasının, idari ve mâlî bazı müşküller doğurabileceği düşüncesiyle, Orman Genel Müdürlüğünün imkânlarına bağlı kalmakla, bunlar-

dan Dursunbey - Değirmeneğrek, Demirköy - Karamanbayırı, Elmalı - Çıglıkara - Koçova, Antalya - Düzlerçamı ve Daday - Ballıdağ Örnek Devlet İşletmelerinin ilk plânda ele alınması teklif edilmişti.

Orman Genel Müdürlüğü, bu teklife uyarak 1962 yılı başından itibaren Dursunbey - Değirmeneğrek, Demirköy - Karamanbayırı, Elmalı - Çıglıkara - Koçova ve Antalya - Düzlerçamı ormanlarını Örnek Devlet Orman İşletmeleri olarak açmış bulunmaktadır.

Ancak, adı geçen heyet tarafından etüdü ve teklifi yapılan 11 adet istihsal ormanı, Türkiye'nin güneybatı ve kuzeybatı bölgeleri içinde kalmakta ve bu mntıklarda yayılmış olan ormanların da bir kısmını temsil etmekte idi. Buna karşılık, kuzeydoğu ve güneydoğu Anadolu'daki istihsal ormanları ile Türkiye'de yayılış sahası 7,5 milyon hektarı bulan bozuk koru, bozuk baltalık ve maki karakterindeki sahalar ve tâli orman mahsulleri bakımından önemli bulunan ormanlar, etüd dışında kalmış; fakat aynı heyet tarafından buralarda da Örnek İşletme ve Örnek sahalar tefriki lüzumunu üzerinde durularak, teklifte bulunulmuştur.

Bu teklife uyarak Orman Genel Müdürlüğünün 26/10/1960 gün ve Şb. 6, Ks. 2., 6551-3/A-2714 sayılı yazısıyla 11 adet örnek işletmeye ilâveten, Lâdin mntıkasında 1 adet; Karadeniz, Akçeniz, Ege ve Doğu bölgelerinde yer alan ve produktif olmayan orman komplekslerindeki bozuk orman sahalarında 4 adet ve muhafaza ormanı sahalarında da 1 adet olmak üzere ceman 6 adet Örnek Devlet Orman İşletmesinin daha tefriki ve bu maksatla gerekli etüdlere yapılması ve raporlarının hazırlanması istenmişti.

Bu etüdlere yapmak üzere Fakülte Profesörler Kurulunun 11/11/1961 tarihli toplantısında Prof. Dr. Fikret Saatçioğlu, Prof. Dr. A. Acatay, Prof. Dr. F. Tavşanoğlu, Prof. Dr. S. Huş, Prof. Dr. İ. Eraslan ve Doç. Dr. Besalet Pamay'dan müteşekkil bir heyet kurulmuş; ancak mazeretleri dolayısıyla Profesörlerimizden Saatçioğlu, Acatay ve Tavşanoğlu etüdlere katılma imkânını bulamamışlardır. Heyetin diğer üyeleri 5/8/1961 ile 18/8/1961 tarihleri arasında Trabzon İşletmesinde Meryemana; Artvin İşletmesinde Hatıla ve Ardanuç - Üçsu; Giresun İşletmesinde Bicik ve Ünye İşletmesinde Akkuş - Eşemen - Göllüce ormanlarında gerekli incelemeler yaparak lüzumlu dökümanları toplamış ve bu tamamlayıcı etüdü hazırlamış bulunmaktadır.

Bu etüdün hazırlanmasında; gerek 21/7/1960 tarihli ilk heyet raporunda gerekse Orman Fakültesi Dergisinin Seri B, Cilt X, Sayı 2, 1960 nüshasında yayınlanmış olan yazıda, gerekçesi tafsilâtiyle açıklanan aşağıdaki gayeler gözönünde bulunulmuştur:

1. Türkiye'de entansif orman işletmeciliğine örnekler vermek ve böylece yeni entansif orman işletmelerinin doğmasına ve sayılarının artmasına imkân hazırlamak,
2. Ormancılık problemlerini ilim ve tekniğin ışığı altında çözmek ve böylece lokal tecrübe ve mümaseseler elde etmek,
3. Fakülte öğrencilerinin staj, tatbikat ve ekskürsiyonlarının yaptırılabilceği öğretim ve eğitim merkezleri kurmak,
4. İdare ve tatbikatta çalışan meslek elemanlarının tecrübe ve görgülerinin artırılması için kurs ve ekskürsiyonların yapılacağı tekâmül merkezleri elde etmek.

ve böylece ilerde sayıları artacak olan Örnek İşletmelerin gerektirdiği yüksek kaliteli personeli yetiştirmek,

5. Ormancılık mesleğinin ilerlemesine direkt ve endirekt tesiri olan meslek dışı şahıslara entansif bir ormancılığın faydalı neticelerini göstermek,

6. Ormancılık ilimi müesseseleriyle tatbikat ve idare müesseseleri arasında arzulanan faydalı ve devamlı bir görüş ve işbirliğini sağlamak.

I. ÖRNEK İŞLETME TEFRİKİNDE ARANAN ŞARTLARLA ETÜD EDİLEN ORMANLARA AİT GENEL BİLGİLER

A. Aranan Şartlar

Örnek İşletmelerin tefrikinde heyetimiz, daha önceki heyetin tesbit etmiş olduğu aşağıdaki şartları göz önünde bulundurmuş ve bu şartlara uygunluk gösteren ormanları seçmiş bulunmaktadır. Bu şartlar:

1. Örnek İşletme için tefrik edilecek ormanların sınırlarında mülkiyet ihtilaf-ları olmaması; otlatmadan, tarla açmadan ve unumiyetle civar köylerin zararlı tesirlerinden uzak bulunması ve böylece, korunmasının müemmen olması yahut da alınacak tedbirlerle muhafazasının kolayca mümkün görülmesi,

2. Ormancılığı ileri ve işletmeciliği entansif olan memleketlerde ve bilhassa Orta Avrupada işletmelerin büyüklüğü 1.000 - 5.000 hektar arasında değiştiğinden, Örnek İşletmeye konu olabilecek orman sahası büyüklüğünün 5000 hektar civarında olması ve orman sınırlarının mümkün olduğu kadar üç taraftan sınırlarla çevrili ve kapalı bir havza hüviyetinde bulunması,

3. Seçilecek ormanın, Türkiye'nin muayyen orografik, jeolojik, klimatolojik ve edafik şartlarının muhassalası halinde tezahür eden bir orman kompleksinin en mütebariz evsafını haiz bir yerinden alınması ve böylece civarındaki benzeri kuru-luşlardaki ormanların mümessili bulunması,

4. Seçilecek ormanda; gençleştirme, bakım ve koruma gibi teknik işlerin yapılabilmesi; kesilen mahsulün çıkarılarak piyasaya sevk ile satışlarının imkân dahi-line sokulabilmesi; tatbikat, staj ve ekskürsiyon maksadiyle fazla sayıdaki ve kala-balık gruplar halindeki öğrencilerin ve meslek mensuplarının bu çalışmaları görebilmesi için, orman içerisinde mükemmel bir yol şebekesinin vücuda getirilmesi ve bu şebekenin en uygun transport tesis ve vasıtalarıyla Milli ekonomiye bağlanma-sıdır.

Bu görüş altında, Trabzon ve Giresun Orman Başmüdürlükleri sınırları içinde olup, Örnek işletme olmağa elverişli olan ormanların tefriki konusunda; yetkili ve ilgili elemanlarla istişarelerde bulunulmuş ve yukarıda belirtilen Örnek İşletme olabilme vasıf ve şartları kendilerine izah edilmiştir. Bu istişarelerde her iki Başmüdürlükçe Artvin mıntıkasında Hatıla, Papart, Karanlıkmeşe, Üçsu ve Dücümet; Borçka mıntıkasında Maçaher ve Balıklı; Ünye mıntıkasında Akkuş-Eşemen-Göllüce ve Giresun mıntıkasında da Bicik orman sahalarının tetkik konusu olabileceği ifade edilmiştir. Heyetimiz Bunlar arasından aşağıda adları yazılı ormanlarda etüd yapılmasını uygun bulmuş ve bilâhare bunlar, Örnek İşletme olmağa namzet ormanlar olarak tefrik edilmiştir.

1. Trabzon Orman Başmüdürlüğü, Artvin - Hatıla ormanı,
2. Trabzon Orman Başmüdürlüğü, Ardanuç - Üçsu ormanı,
3. Giresun Orman Başmüdürlüğü, Giresun - Bicik ormanı,
4. Giresun Orman Başmüdürlüğü, Akkuş - Eşemen - Göllüce ormanı.

B. Genel Bilgiler

1. Trabzon Orman Başmüdürlüğü, Artvin - Hatıla ormanı:

Karadeniz İklim Mıntıkasının Doğu Karadeniz Bölgesi içerisinde kalan bu orman, hâkim ağaç türü Lâdin olmak üzere Göknar, Kayın, Çam ve Karaağaç türleriyle az nisbette ve münferit olarak Meşe, Gürgen, Kayacık, Kavak, Akçaağaç, Ihlamur'dan müteşkil bulunmakla ve bu mıntıkanın deniz iklimli Lâdin yayılış sahasını temsil etmektedir.

İlişik haritada görüldüğü şekilde (Harita No. 1) bu orman, 1949-58 yıllarına ait kat'i amanejman plânına göre 8581,70 ha. genişliğinde olan Hatıla serisinin 6088,60 ha. lık bir kısmını teşkil etmektedir. Bu sahanın 4831,50 ha'ı ormanla kaplı ve geriye kalan 1227,10 ha. ise açıklıktır.

Ormanın dahil bulunduğu Hatıla serisi, İstanbul meridyenine nazaran 13,08-14,13 grad boylam ve 45,60-45,70 grad enlem daireleri arasında, yatay yönde Karadeniz'den 40 km. ve Artvin - Borçka şosesi ile de Artvin ilinden 16 km. mesafede bulunmaktadır.

Ormanın içerisinde yer alan sırtlar ve tepeler, kuzeydoğu Karadeniz dağ silsilesinden ayrılan Tiryal dağı (2600 m), Haçval (2800 m) ve Bardanet (2100 m) dağlarıyla irtibatta bulunmaktadır. Orman, Ankuzat, Açola, Deveboynu, Nakahor, Didket, Gölbaşı ve Yalnızçam sırtları çevirmekte; ormanın en mühim yüksekliklerini Hanzarbaşı, Şeşkurun, Şorak, Gedikoğlu Avgâhı, Ziyaret ve Nakahor tepeleri teşkil etmektedir.

Orman içerisinde sularını Çoruh nehrine akıtan Hatıla deresi bulunmakta ve bu dere ise Didvat, Soğidibi, Çayırılık, Cilcim ve Saçar derelerinden terekkep etmektedir.

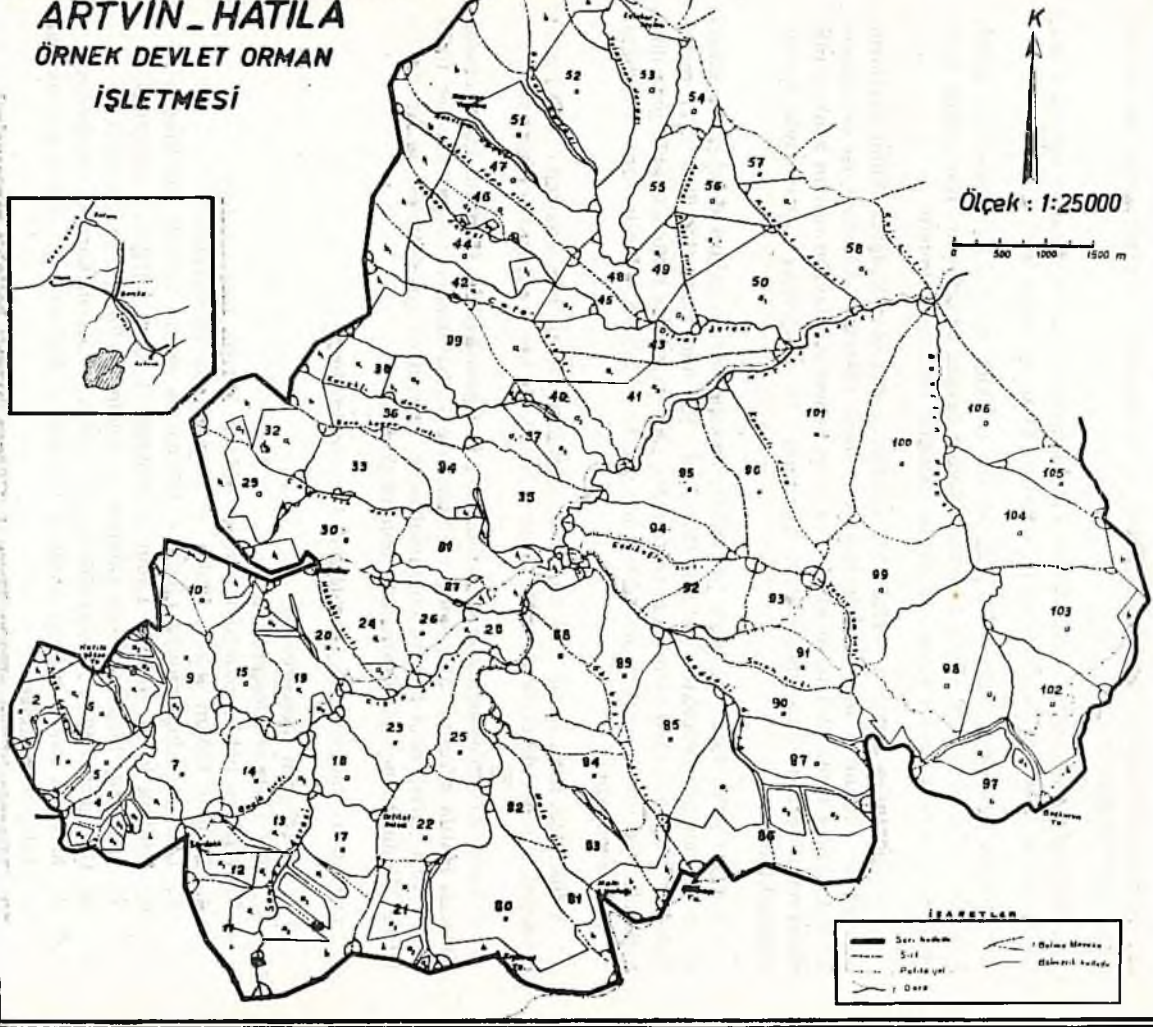
1/800.000 ölçekli Türkiye jeolojik haritasına göre; ormanın dahil bulunduğu seri, genel olarak Mezozoik ve Neozoik çağları teşekkülâtına ait jeolojik bir yapıya sahip bulunmakta; bu saha içerisinde daha çok Kretase Flişi, Kalker, Alt Kretase Paleosen ve Eosen Flişleri ile Granit, Diorit ve Kristalin Şistlerine rastlanmaktadır.

Orman yer almış olduğu Karadeniz Mıntıkası Doğu Bölgesi'nin iklimi, yıl içinde muntazam dağılışı gösteren bir yağış, mutedil bir sıcaklık ve yüksek bir nisbi hava rutubetiyle karakterize edilebilir. Artvin meteoroloji istasyonunun 12 yıllık rasi! değerlerine göre bu orman için yapılan enterpolasyon neticeleri aşağıdadır:

Hatıla Ormanının (1600 m) bazı İklim Değerleri

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Yıllık
Ort sıcaklık C°	-0,9	-0,6	0,6	5,8	12,2	12,9	15,0	15,2	13,2	8,9	4,6	1,0	7,4
Ort. Nisbi nem													
%	63	66	63	61	64	67	70	70	71	68	64	63	66
Ort. Yağış tu-													
tarı m/m	172	166	115	72	90	86	65	45	77	107	122	113	1230

ARTVIN - HATILA
ÖRNEK DEVLET ORMAN
İŞLETMESİ

YENİ SEÇİLEN ORMAN İŞLETMELERİ

Hâkim rüzgârlar; 1. derecede W, SW'den; 2. derecede E, S'den; 3. derecede N, ve NE'den esmektedir. Yaz mevsimi rüzgârları genel olarak güneyden, kışın da kuzey istikametlerinden gelmektedir. Fakat batı rüzgârları her mevsimin en hâkim rüzgârları bulunmaktadırlar.

Mıntıkada vejetasyon süresi Mayıs - Eylül arasında isabet etmekte olup 5 aydır. En soğuk ay Ocak ve en sıcak ay Ağustostur. Yıllık ısı farkı $16,1^{\circ}$ C dir.

Mutlak yüksek sıcaklık 34° C, en düşük sıcaklık ise -21° C kadardır. Eylül-Ekim'de başlıyan donlar Mayıs başlarına kadar devam etmektedir. Kar yağışı fazla olup karla örtülü günler sayısı 30 günün üstünde tahmin edilmiştir.

Kontinentalite derecesi %19,3 olup mıntıka genel olarak deniz iklimi şartlarını haiz görülmektedir. 4 aylık vejetasyon devresinde (Mayıs - Ağustos) ısı ortalaması 13° ,8 C, yağış tutarı 285 m/m nisbi nem %68 kadardır. Mayr'ın orman zonları tak-simatına göre mıntıka, genel olarak *Picetum* ve *Fagetum* zonlarıyla temsil olunmaktadır.

Yağışın yıllık tutarı oldukça yüksektir; mevsimlere ve aylara dağılışı da oldukça muntazamdır. Gerçekten yağışın %36,7 si (451 mm) kış; %22,6 sı (277 m/m) ilkbahar; %15,9 u (196 m/m) yaz ve %24,8 i (306 m/m) ise sonbahar aylarında düşmektedir. Bu durum ayrıca, mıntıkada bir yaz kuraklığının bahis konusu olmadığını da göstermektedir.

Yıllık nisbi hava nemi %66 kadardır. Bununla beraber yaz aylarında %70 i aşan ortalama rutubet dereceleri, vejeetasyon için müsait bir durum arz etmektedir.

Ormanı Artvin'e bağlayan A tipinde, 5-5,5 m genişliğinde, Kerketa köprüsünden itibaren Hatıla deresini takip eden ve Nakorava kadar uzanan ve yaz kış her türlü nakliyata elverişli olan bir yol bulunmaktadır. Orman içi yol şebekesi de Artvin İş-letme Müdürlüğüne plânlaştırılmış bulunmaktadır.

Ormanda aşağıdaki meşçere tipleri bulunmaktadır:

1. Saf Lâdin meşçereeleri,
2. Saf Gökmar meşçereeleri,
3. Lâdinin hâkim olduğu Lâdin + Gökmar karışık meşçereeleri,
4. Lâdinin hâkim olduğu Lâdin + Çam karışık meşçereeleri,
5. Lâdinin hâkim olduğu Lâdin + Gökmar + Kayın karışık meşçereeleri,
6. Lâdinin hâkim olduğu Lâdin + Gökmar + Çam karışık meşçereeleri,
7. Gökmarın hâkim olduğu Gökmar + Lâdin + karışık meşçereeleri,
8. Gökmarın hâkim olduğu Gökmar + Lâdin + Kayın karışık meşçereeleri,
9. Meşenin hâkim olduğu Meşe + Gürgen + Kayacık + Kayın karışık baltalık meşçereeleri,
10. Meşenin hâkim olduğu Meşe + Gürgen karışık baltalık meşçereeleri,
11. Karaağacın hâkim olduğu Karaağaç + Kayın + Lâdin + Gökmar karışık meşçereeleri,
12. Karaağacın hâkim olduğu Karaağaç + Lâdin + Kayın + Gökmar karışık meşçereeleri.

Lâdin + Gökmar + Kayın karışık meşçereelerine ayrıca münferit olarak, Sarıçam, Kızılağaç, Titrekavak, Gürgen, Akçağaç, Kayacık ve İhlamur türleri de katılmaktadır.

Amanejman plânına göre hektarda en yüksek ağaç serveti 622,7 metre küp ve artım da 4 metre küptür.

Orman içerisinde, dağınık vaziyette olmak üzere, takriben 200 nüfuslu 40 kadar hane bulunmaktadır. Otlatma, açma ve kaçakçılık gibi tahripkâr faktörlerin orman üzerinde önemli etkileri yoktur. Ancak orman için en tahripkâr faktör, İps sexdentatus böceğidir. Bu kabuk böceği, Nakerav çevresinde 30, 31, 33, 34, 36, 68, 88, 92 ve 94 No. lu bölmelerde kitle halinde üremiş durumda olup ormanın diğer bölümlerine de sıçramak suretiyle büyük bir tehlike halini almış bulunmaktadır.

2. Trabzon Orman Başmüdürlüğü, Ardanuç - Üçsu ormanı:

Karadeniz İklim Mıntıkasının Doğu Karadeniz Bölgesi içinde kalan bu orman, hâkim ağaç türü Göknar olmak üzere, Lâdin ve Sarıçam gibi genel olarak iğne yapraklı türlerden terek küp etmekte; Göknar ve Lâdinin tabii yayılış sahasının karaiçi iklimli bölgesini temsil etmektedir. Bu orman ilişikte haritada gösterildiği üzere (Harita No. 2) 1950 yılına ait kat'i amanejman plânına göre, Üçsu serisinin 2649.03 ha. lık A ve 2070,20 ha. lık B kısımlarını ihtiva etmekte ve cem'an 4719,23 ha. lık bir sahayı kaplamakta; Serinin C kısmı ise, etüd dışı bırakılmış bulunmaktadır. Sahanın 4284,04 ha. ı ormanla kaplıdır ve geri kalan 435,19 hektarı alan, tarla, çayır ve kayalıkta ibarettir.

Ormanın bağlı bulunduğu Üçsu serisi, İstanbul meridyenine nazaran takriben 14-15 boylam ve 45-46 enlem daireleri arasında yer almaktadır. Ormanın Ardanuç ilçesine mesafesi, yatay yönde 20 km; Artvin iline ise 70 km; Borçka'ya 110 km ve Hopa iskelesine de 140 km.dir.

Orman içindeki tepeler ve sırtlar, 2400 m. rakımlı Salaçukur ve Sakaltutan dağlarının kuzey, kuzeydoğu yönlerinden ayrılan ve kuzey-güney yönde seyreden arızalarla bağlantılıdır. Orman içinde Ziyaret tepe (2750 m), Ortizinbaşı (2450 m); Tandırtaş (2475 m) ve Çürüktaş (2744 m) gibi yükseklikler bulunmaktadır.

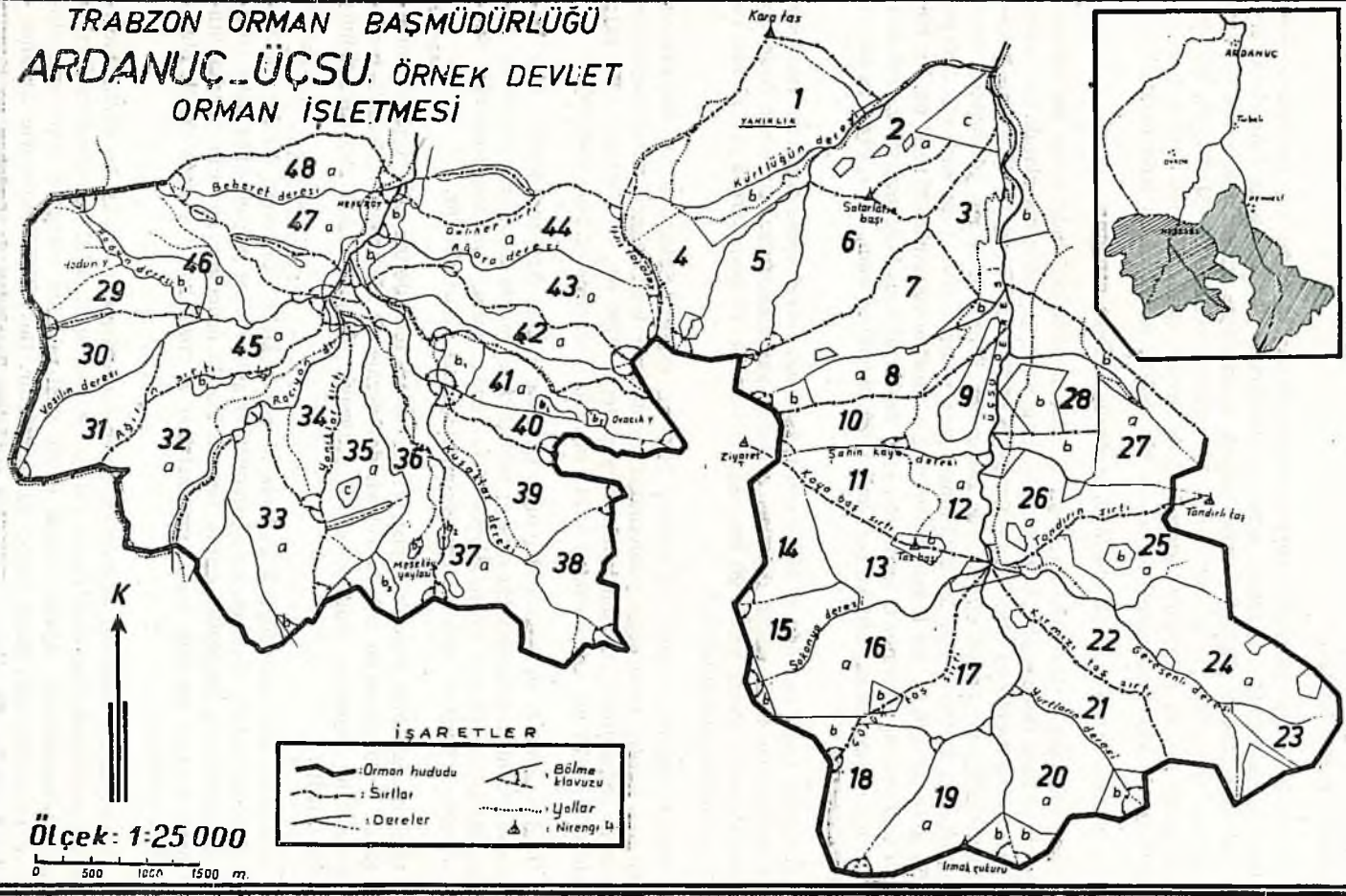
Üçsu ormanının en önemli akarsuyu, Çoruh'a katılan Ardanuç deresinin bir kolu olarak Peynirli deresidir. Bu dereyi; serinin A kısmında Gevesenli, Söğütlük, Sokonya, Mezre ve Kürtlük derecikleriyle B kısmında Agara, Tetrezek, Kuşaklar, Sebzele, Roçivan, Vasıl ve Beberet derecikleri meydana getirmektedir.

Orman arazisinin jeolojik yapısı, F. Oswald'ın tetkiklerine göre Üçüncü zamanın Eosen ve Oligosen ile kısmen Tebeşir devirlerine ait Mezozoik ve Neozoik teşekkülâtına dahil Kumtaş, Kalker ve Kil şistleriyle Konglomer'den meydana gelmiş bulunmaktadır.

Ormanın dahil bulunduğu Karadeniz Mıntıkası Doğu Bölgesinin iklimi, yıl içinde muntazam dağılışı gösteren yağış, mutedil sıcaklık ve yüksek nisbi hava rutubetiyle karakterize edilebilir. Ancak burada Hatıla ormanına nazaran karaiçi iklimin bariz hatları, sıcaklık farklarının artması ve nisbi hava neminin düşük olmasıyla belirmektedir.

Etüdü yapılan ormanın içerisinde geçen ve Ardanuç'a ulaşan, bu günkü haliyle 4 m. genişliğinde bir ham (ana) yol, yazın her türlü nakil vasıtalarının seyrine müsait bulunmaktadır. Ayrıca orman içinde vâdi tabanını takip eden ve inşa edilmiş ve edilmekte olan diğer yollar da mevcuttur. Bu orman, bütünüyle Ardanuç - Borçka üzerinden Hopa'ya ve Bülbülân yaylaları üzerinden de Ardahan ve Kars'la

TRABZON ORMAN BAŞMÜDÜRLÜĞÜ
ARDANUÇ ÜÇSÜ ÖRNEK DEVLET
ORMAN İŞLETMESİ

irtibatla bulunmaktadır. Böylece orman, bir taraftan deniz ve diğer taraftan kara yoluyla Milli Ekonomiye bağlantı halindedir.

Ormanda, aşağıdaki meşçere tipleri mevcuttur:

1. Saf Gökmar meşçereleri,
2. Saf Lâdin meşçereleri,
3. Saf Sarıçam meşçereleri,
4. Gökmarın hâkim olduğu Gökmar + Lâdin karışık meşçereleri,
5. Gökmarın hâkim olduğu Gökmar + Lâdin + Sarıçam meşçereleri,
6. Gökmarın hâkim olduğu Gökmar + Sarıçam + Lâdin meşçereleri,
7. Lâdinin hâkim olduğu Lâdin + Gökmar karışık meşçereleri,
8. Lâdinin hâkim olduğu Lâdin + Gökmar + Sarıçam karışık meşçereleri,
9. Lâdinin hâkim olduğu Lâdin + Sarıçam + Gökmar karışık meşçereleri,
10. Çamın hâkim olduğu Sarıçam + Lâdin karışık meşçereleri,
11. Çamın hâkim olduğu Sarıçam + Gökmar karışık meşçereleri,
12. Çamın hâkim olduğu Sarıçam + Lâdin + Gökmar karışık meşçereleri,
13. Çamın hâkim olduğu Sarıçam + Gökmar + Lâdin karışık meşçereleri.

Ayrıca karışık meşçerelere münferit olarak Meşe, Gürgen, Kayacık türleri de katılmaktadır.

Amenajman plânına göre; hektarda en yüksek ağaç serveti 649 metre küp ve artımda 5,7 metre küptür.

Ormanın A kısmında; 120 haneli Peynirli, B kısmında da 22 haneli Meşe köyleri bulunmaktadır. Mıntıkada tabii orman yayılışının ve genel olarak orman sınırının üstünde konaklamalar (öküz yatakları) mevcut olup otlatma hayvanları arasında keçi bulunmamaktadır. Ormanda tarla açma ve usulsüz kesimler gibi tahripkâr faktörlerin önemli tesirleri, görülmemektedir. Ancak A kısmının 3, 4, 11 ve 16; B kısmının 46, 57 ve 58 No.lu bölmelerinde İps sexdentatus tahribatı mevcuttur ki halen bir ekip tarafından mücadelesi yapılmaktadır.

3. Giresun Orman Başmüdürlüğü, Giresun - Bicik ormanı :

Karadeniz İklim Mıntıkasının Doğu Karadeniz Bölgesinin Batı kesiminde bulunan bu orman, bilhassa Doğu Lâdininin dünyada ve Türkiye'deki tabii yayılış sahasının en batı sınırını teşkil etmekte ve geniş sahalarda saf Lâdin meşçereleriyle Lâdinin hâkim olduğu Gökmar ve Sarıçam karışık meşçerelerinden tereküküp etmektedir.

İlişik haritada görüldüğü üzere (Harita No. 3) bu orman, kat'i amenajman plânlı Bicik serisinin tümü olan 2362,90 ha.lık saha ile, Tokmadin serisinden ayrılan 2095,60 ha.lık sahanın birleştirilmesi suretiyle teşkil edilmiş olup cem'an 4458,50 ha.lık bir sahayı kaplamaktadır. Bu sahanın 3309,000 ha'ı ormanla kaplıdır; geriye kalan 1149,50 ha'ı ise tarla v.s. gibi açıklıklardan müteşekkil bulunmaktadır.

Giresun ve Bulancık'ın güneyinde yer alan bu orman, yatay yönde denizden takriben 30 km uzakta bulunmaktadır.

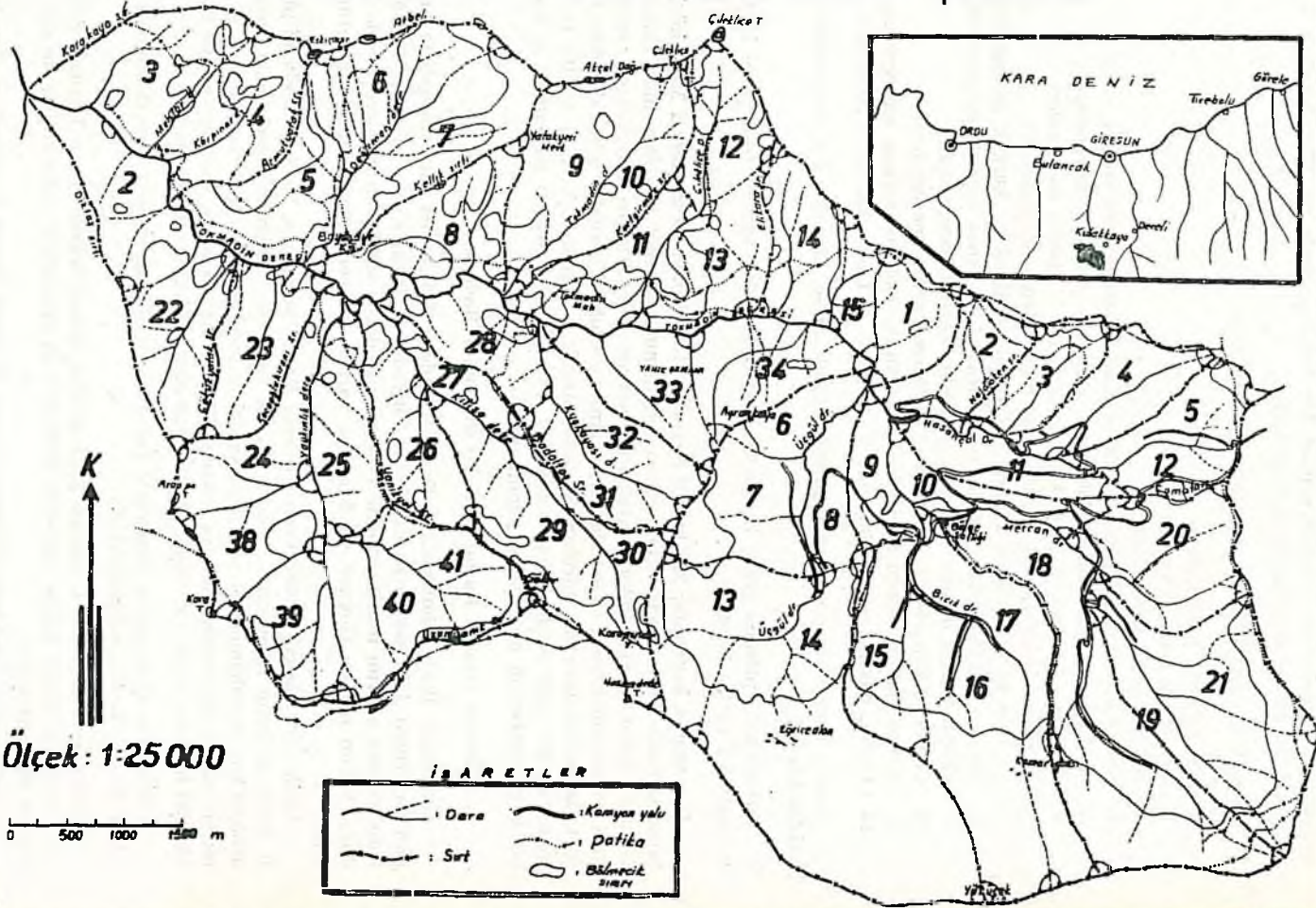
Mıntıkanın en yüksek noktası 2373 m olup orman içinde ayrıca Karagöl dağından ayrılarak kuzey yönde seyreden 1500-1900 m arasındaki yükseklikler ile sırt ve tepeler bulunmaktadır.

Bicik ormanı içerisinde Hasaçal deresi ile Bicik deresi bulunmakta olup bunların birleşmesiyle Tokmadin deresi meydana gelmekte ve bu dere, Tokmadin seri-

GİRESUN ORMAN BAŞMÜDÜRLÜĞÜ
GİRESUN BİÇİK ÖRNEK DEVLET ORMAN İŞLETMESİ

10

S. HÜŞ — I. ERASLIAN — B. PANTAY

sinin en önemli akar suyunu teşkil etmektedir. Bu dereyi meydana getiren derecikler ise şunlardır: Çiçeklice, Kuşkayası, Kilise ve Yayıklık suları.

Orman arazisinin jeolojik yapısı amenajman plânına göre; Tebeşir devrine ait Volkanik kayalardan Granit, Andezit, Bazalt ve Kalıkerli Şistlerden ibarettir.

Ormanın dahil bulunduğu Karadeniz Mıntıkası Doğu Bölgesinin iklimi genel olarak kışları çok soğuk ve karlı, yazları serin ve rutubetli olup kontinental karakteri mütebariz bir geçit iklim tipidir. Kar kışın 2-3 ay toprak üzerinde kalmakta ve donlu devre, Aralık - Şubat arasına isabet etmektedir. Hâkim rüzgârlar umumiyetle kuzey ve güney istikametlerinden esmektedir. Giresun istasyonunun rasat değerlerine göre irca edilerek bulunan, Bicik orman mıntıkasına ait genel iklim değerleri aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Bicik Ormanın (1700 m) bazı iklim değerleri

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Yıllık
Ort. sıcaklık C°													
%	-0,6	-0,9	-3,8	-0,6	3,8	7,2	9,9	19,2	10,8	7,2	3,7	1,4	4,0
Ort. Nisbi nem													
%	72	74	77	77	79	81	78	78	80	80	77	71	71
Ort. Yağış tarı m/m	230	205	173	128	109	123	137	175	238	247	265	200	2230

Mıntıkada; vejetasyon süresi 3 ay kadar olup Temmuz, Ağustos, Eylül aylarına rastlamaktadır. En soğuk ay Şubat, en sıcak ay ise Temmuzdur. Bu ayların ısılarına göre bulunan yıllık sıcaklık farkı 14°,6 C dir.

Mutlak en yüksek sıcaklık 28°,5 C, en düşük sıcaklık ise —23°,1 C kadardır. Kasımda başlayan donlar Mayıs başlarına kadar devam etmektedir. Kar yağışı mıntıkada üç ay kadar geçit vermiyecek şekilde boldur.

Kontinentalite derecesi %53 bulunmuştur ki kara ve deniz iklimi arasında bir geçit ısı ikliminin hâkimiyeti dikkati çekmektedir.

Mayr'ın orman zonları taksimatında mıntıkada, *Picetum* zonu dahilinde bulunmaktadır.

Yağış yüksek olup yıl içinde oldukça muntazam bir dağılışı göstermektedir. Kış aylarında 635 m/m (%28,4), ilkbaharda 410 m/m (18,4), yaz aylarında 435 m/m (%22,9) ve sonbaharda 750 m/m (%33,7) yağış düşmektedir.

Nisbi hava nemi de oldukça yüksektir. Bütün yıl %70 in üstünde bulunan aylık değerler yağışla birlikte mıntıkada bir yaz kuraklığı ve su açığı olmadığını, su ve rutubet blançosunun mükemmel olduğunu göstermektedir.

Hâkim rüzgârlar genel olarak güneydoğu istikametiyle kuzeydoğu ve kuzeybatı istikametinden gelmektedir. İlkbahar ve yaz aylarında kuzey istikametlerinin rüzgârları, sonbahar ve kış aylarında da güney doğu istikametinden gelen rüzgârlar hâkimiyette görünmektedir.

Ormanın esas yolu bugün, için Giresun - Kulakkaya üzerinden Bicik Bölge

merkezinine ulaşan 44 km. uzunluğundaki yoldur. Bu yolun 25-44 km arası kışın kar yağışı ve kar birikmesi dolayısıyla nakliyata 2-3 ay kapalı bulunmaktadır. Mevcut yola ilâveten Giresun Devlet Orman İşletmesi tarafından, ormanı denize ve millî ekonomiye bağlamak üzere 3 yol teklif edilmektedir:

1. **ci yol** : Pazar suyu tabanını izleyen ve 9-10 km si ham yol halinde yapılmış olan, 30-35km. si yeniden inşa edilmesi gereken, sınaî inşaatı fazla ve takriben 3-4 milyon liraya mal olabilecek bir yoldur.

2. **ci yol** : Bulancak'tan başlayarak İncilli - Damudere tabanını takiben Küçük-arda ve Tepeören köyü üzerinden Bicik ormanlarına kavuşacak olan yoldur ki 15-18 km. si ham olarak yapılmış durumda ve 28-30 km. si de yeniden yapılacak olan, aksi meylli, tahminen 2-3 milyon liraya mal olabilecek yoldur.

3. **cü yol** : Bulancak - Kızılkaya - Karatepe - Zomzom güzergâhını takip eden ve tamamen sırt üzerinden geçen, 17-20 km. si halen ham yol halinde mevcut ve geriye kalan 14-18 km. lik kısmı da 1/2-1 milyon liraya mal olacak bir yoldur.

Ormanda aşağıdaki meşçerce tipleri bulunmaktadır:

1. Saf Lâdin meşçereleri,
2. Saf Kayın meşçereleri,
3. Saf Kızılağaç meşçereleri,
4. Lâdinin hâkim olduğu Lâdin + Gökmar karışık meşçereleri,
5. Lâdinin hâkim olduğu Lâdin + Sarıçam karışık meşçereleri,
6. Lâdinin hâkim olduğu Lâdin + Kızılağaç karışık meşçereleri,
7. Lâdinin hâkim olduğu Lâdin + Gökmar + Kayın karışık meşçereleri,
8. Lâdinin hâkim olduğu Lâdin + Sarıçam + Gökmar karışık meşçereleri,
9. Lâdinin hâkim olduğu Lâdin + Gökmar + Kızılağaç karışık meşçereleri,
10. Lâdinin hâkim olduğu Lâdin + Kızılağaç + Akçaağaç karışık meşçereleri;
11. Lâdinin hâkim olduğu Lâdin + Kayın + Akçaağaç + Kızılağaç karışık meşçereleri,
12. Kızılağacın hâkim olduğu Kızılağaç + Akçaağaç karışık meşçereleri,
13. Kızılağacın hâkim olduğu Kızılağaç + Kayın + Gürge karışık meşçereleri,
14. Kızılağacın hâkim olduğu Kızılağaç + Akçaağaç + Kayın karışık meşçereleri,
15. Kayının hâkim olduğu Kayın + Lâdin + Sarıçam + Gökmar karışık meşçereleri,
16. Kayının hâkim olduğu Kayın + Lâdin + Gökmar + Kızılağaç + Gürge + Kavağ karışık meşçereleri,
17. Sarıçamın hâkim olduğu Sarıçam + Lâdin karışık meşçereleri.

Amenajman plânına göre hektarda en yüksek ağaç serveti 336 metre küp ve artım da 9,5 metre küptür.

Ormanın Bicik serisi içinde köy bulunmamakta; buna karşılık Tokmadin serisinin Bicik'e birleştirilen kısmında, Bayındır köyüne ait bazı köylerle obalar bulunmaktadır. Bu ormanın sınırlarına yakın bilhassa Bayındır, Tandır ve Sofulu köyleri mevcuttur. Orman içerisinde açma, otlatma ve benzeri tahrip faktörlerinin tesiri önemsizdir.

1953 yılından önce bu ormanda iyi bir mücadele yapılmış olması dolayısıyla halen *Ips sexdentatus* tahribatının mevcut olmadığı öğrenilmiştir.

4. Giresun Orman Başmüdürlüğü, Akkuş - Eşemen - Göllüce ormanı :

Karadeniz İklim Mıntıkası Orta Karadeniz Bölgesi içerisinde kalan bu orman, Hopa'dan Trakya'ya kadar uzanan Kayın yayılış sahasında bilhassa saf Kayından müteşekkil optimum bir yetiştirme özelliği göstermektedir.

İlişik haritada gösterildiği üzere (Harita No. 4) orman, Eşemen - Göllüce serisi kat'i amanjman plânına göre ; 5140,40 ha. olup bunun 3645,0 ha'ı ormanla kaplı, geri kalan 1236,6 ha'ı ziraat arazisi ve bununla ilgili köy ve mahalle sahası, 233,2 ha'ı otlak ve yaylak ve 25,6 ha'da ormanlaştırılmağa elverişli sahalardan halindedir.

Orman 1/200.000 ölçekli haritaya göre 8°03' - 8°10' boylam ve 40°46' - 40°50' enlem daireleri arasında bulunmaktadır; yatay yönde Ünye'ye takriben 45 km ve bağlı bulunduğu Akkuş ilçesine, ortasından 5 km mesafededir.

Orman içerisinde; güney sınırını teşkil eden Bakacak tepe, Keçioba tepe, Büyükgöyçebel, Küçüköyçebel ve Taşkesiği tepeleriyle Karaağaç tepee, Kertil ve Argan yaylalarının teşkil ettiği ana su bölümü hattından ayrılan sırt ve dereler bulunmaktadır. Orman, güneyinde (1100 m) ve kuzeyinde de (800 m) rakımlı mevkiler arasında yer almıştır.

Ormanın akar suları; doğudan batıya doğru Karadere, Göllüce deresi, Boğmalıklı ve Samurca dereleri, Gerişyatak deresi, Taşkesiği deresi, Kertil ve Kendiren derelerinden ibarettir.

Ormanın bulunduğu arazi Maden Tetkik Arama Genel Müdürlüğü'nün 1/800.000 lik jeolojik haritasına göre; Volkanik ve 3 üncü zaman Kreatase Tüflerinden tereküp etmektedir.

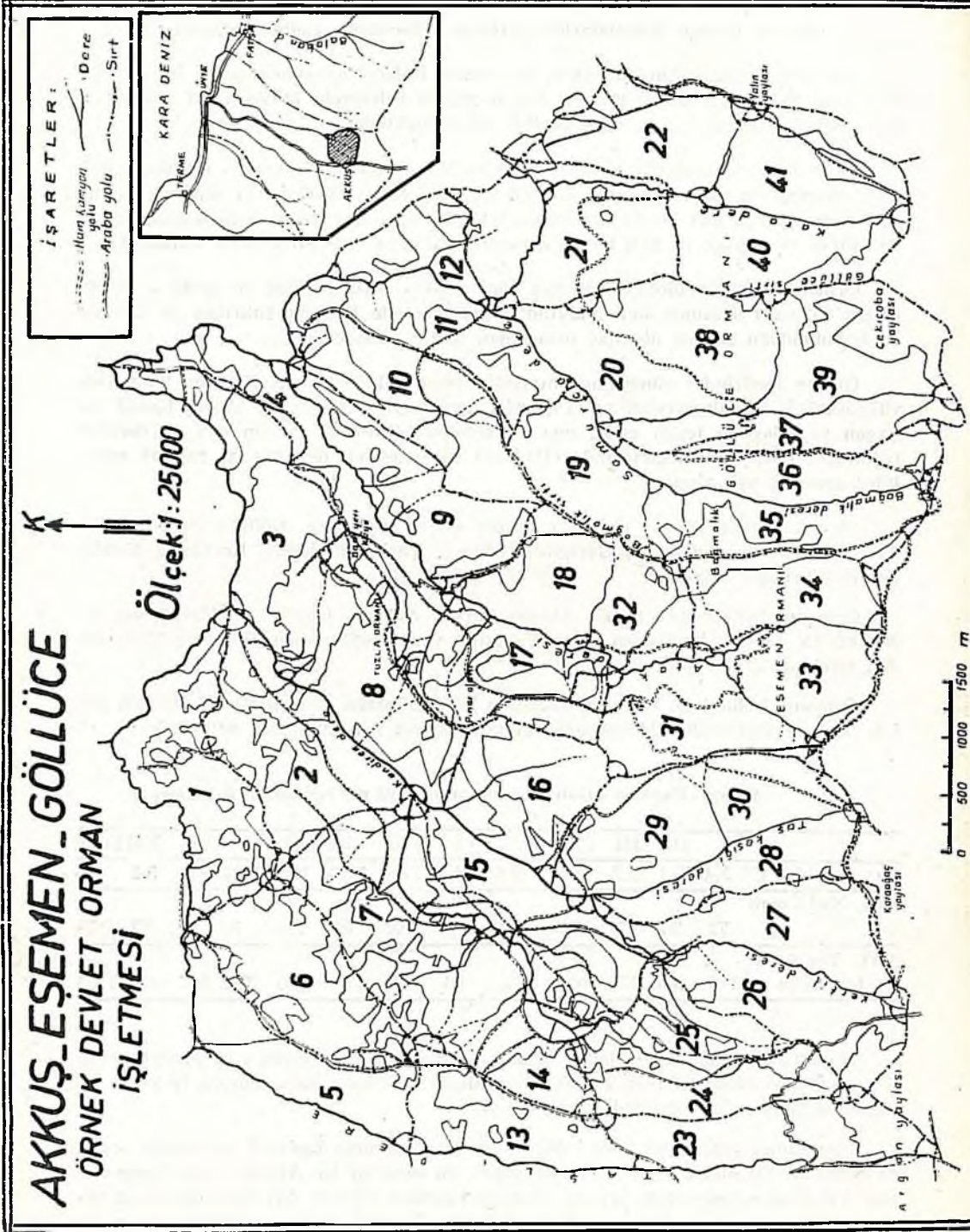
Ormanın bulunduğu iklim mıntikasının özelliği kısaca şöyle özetlenebilir (En yakın Giresun meteoroloji istasyonuna kıyasla orman için enterpole edilmiştir):

Akkuş - Eşemen - Göllüce ormanının (903 m) bazı iklim değerleri

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Yıllık
Ort. sıcaklık C°	3,4	3,1	2,2	5,4	9,8	14,3	17,0	17,3	15,2	13,6	8,1	5,4	9,6
Ort. Nisbi nem	73	74	77	80	82	79	79	79	80	80	77	72	78
Ort. Yağış tutarı m/m	175	160	135	100	83	94	113	130	180	192	207	156	1725

Hâkim rüzgârlar genel olarak birinci derecede batı, kuzeydoğu ve kuzeybatıdan 2. ci derecede güneydoğudan esmektedir. Rüzgârların kışın kara içinden ve yazın da denizden fazla estiği müşahade olunmaktadır.

Mıntıkanın vejetasyon süresi Mayıs'tan Ekim sonuna kadar 6 ay olarak tesbit olunmuştur. En soğuk ay Mart yahut Şubat, en sıcak ay ise Ağustos veya Temmuzdur. En sıcak ve en soğuk ayların ısı farkı takriben 14°,2 C dir. Yılın en düşük ısı -15° C, en yüksek ısı ise 33° C kadardır. Ekim'de başlayan donlar Nisan sonuna kadar devam edebilmektedir.

Mıntıkanın kontinentalite derecesi %54 kadardır. Bu duruma göre mintıka deniz ve kara iklimi arasında bir geçit tipi teşkil etmektedir. Yağış yıllık tutar olarak 1725 m/m civarındadır. Kış aylarında 491 m/m (%28,5); ilkbaharda 318 m/m (%18,4); yaz aylarında 337 m/m (%19,5) ve sonbaharda ise 579 m/m (%33,6) yağış düşmektedir. Bu durumda yağışın oldukça muntazam dağıldığı ve mintıkada bir yaz kuraklığının mevcut olmadığı kolayca anlaşılır.

Nisbi nem oldukça yüksektir; daima %70 in üstünde olan bir hava nemi ve müsait yağış, orman ve bilhassa Kayın için optimal bir yetiştirme imkânı vermektedir.

Mayr'ın orman zonları taksimatına göre; mintıka bütünüyle *Fagetum* zonuна girmekte, fakat daha alçak yerler de *Castanetum* zonunun şartları görülmeğe başlamaktadır.

Ormanın güney batı ucundan geçen Ünye - Akkuş - Niksar Devlet şosesi ile buna bağlı ve ormanın bir müddet güney sınırını takip ederek güney doğu kısmı içinden geçen Akkuş - Fatsa ham kamyon yolu bu ormanı sahile ve Anadolu'nun iç kısımlarına bağlamaktadır. Bu yollarla irtibatı olan ve ormanı kuzey istikametine kesen müteaddit ham, kanyon ve araba yolu karakterinde istihsal yolları bulunmaktadır.

Orman, esas itibariyle saf Kayın meşcerelerinden müteşekkil olup bu meşcerelere yer yer gürgen, Kızılağaç, Akçağaç ve çok az miktarda Meşe türleri de karışmaktadır.

Amenajman plânına göre; ormanın hektardaki en yüksek ağaç serveti 526 metre küp ve artımı da 6,2 metre küptür.

Orman Başmüdürlüğü ve İşletme Müdürlüğünce verilen 14/1/1961 tarihli rapordaki mâlûmata göre; orman içinde Damyeri ve Dövençilli köylerinin 8 mahallesi mevcut olup 447 hanede 2394 nüfus bulunmaktadır. Bu köylere ait 210 keçi, 1835 koyun ve 2090 büyük baş olmak üzere cem'an 4135 hayvan vardır. Aynı rapora göre köylülerin ormandaki zararlı faaliyeti hayvan otlatma, tarla açma ve zâti ihtiyaç için bazı kaçak kesimler şeklinde olmasına rağmen, yangın, böcek ve ticaret konusu olabilecek bir kaçakçılık bahis konusu değildir. Ormanda mevcut zararlı faktörlerin giderilmesi konusunda ilgili Orman Başmüdürlüğü ile İşletme Müdürlüğü, mer'a ıslâhı, ahır hayvancılığı, orman işlerinde ve kereste fabrikasında köylüleri çalıştırmak ve alacakları ücretlere mahsuben (özellikle kış aylarında), hayvanlarına yem tevzii ve az miktardaki keçilerin satın alınması suretiyle otlama zararlarının önlenilebileceği; açmaların koruma personelini takviye etmek suretiyle bertaraf edilebileceği; bazı arazinin cüz'î bir bedelle satın alınabileceği ve zâti ihtiyaçlarının temininin bir problem olmayacağı kanısındadırlar.

II. ETÜDÜ YAPILAN ORMANLARIN ÖRNEK İŞLETME OLMAYA ELVERİŞLİLİĞİ BAKIMINDAN İNCELENMESİ

Yukarıda genel olarak Örnek İşletme için aranan şartlarla, etüdüleri yapılarak kısaca özellikleri belirtilen ormanların haiz olduğu durumla karşılaştırılmak suretiyle aşağıdaki sonuçlara varılmıştır:

1. Trabzon Orman Başmüdürlüğü; Artvin - Hatıla ormanı :

Bu orman, Doğu Lâdininin dünyadaki tabii yayılış sahasının takriben ortasında yer almaktadır. Türkiye'de de Karadeniz iklim muntikasının Doğu Karadeniz Bölgesinde aynı ağaç türünün doğu yayılış sahasının tipik bir mümessili bulunmaktadır. Ayrıca bu orman, Lâdinle birlikte Göknaarın saf meşçerelerini; bu arada bu türlerin Kayın, Sarıçam ve Karaağaç ile az nisbette Meşe, Gürge, Kayacık, Kavak, Akçağaç ve İhlamur gibi türlerle yaptığı ikili, üçlü, dördü, ve hattâ beşli karışık meşçere tiplerini (koru ve az nisbette baltalık) ihtiva etmektedir. Keza aynı orman yer yer de seçme ormanı kuruluşunun örneklerini vermektedir. Bu durumu ile orman, ormancılık tekniği ve tatbikatı bakımından önemli ve enteresan bir konu teşkil etmektedir.

Etüdü ve saha olarak tefriki yapılmış olan Hatıla ormanı, dört tarafı sirtlarla çevrili kapalı bir havza hüviyetinde bulunmakta ve bir işletme ünitesi olarak 6058,60 ha. lık bir sahayı kaplamaktadır.

Orman içerisinde otlatma, açma ve kaçakçılık gibi tahripkâr tesirler görülmemekte, bu bakımdan orman sahasının korunması, müemmen bulunmaktadır. Ancak, en mühim tahrip faktörü, İps sexdentatus adlı kabuk böceği olup bu böcekle yapılacak mücadele, örnek bir çalışma konusu hüviyetini taşımaktadır. Böylece orman, bu yönden de ayrı bir özellik göstermektedir.

Orman, Artvin İline takriben 25 km uzunluğunda ve 5-5,5 m genişliğinde, dere tabanını izleyen ve yaz - kış nakliyata müsait bir ana yol ile bağlı olup bu yol vasıtasıyla ormanın mahsullerini, bir taraftan Anadolunun iç kısımlarına diğer taraftan ve Borçka üzerinden Hopa ve denize sevk etmek mümkün bulunmaktadır.

Orman, topoğrafik yapısı bakımından hava, su, kamyon ve sürütme nakliyatı tatbikatı için de gerekli şartları haiz görünmektedir.

Mahallinde yapılan soruşturmalar neticesinde, her türlü orman mahsulünün, bu günkü ekonomik şartlar altında satış kabiliyetinin bulunduğu anlaşılmaktadır.

Yukarıda açıklanan bu özellikleri dolayısıyla Hatıla ormanının, "Trabzon Orman Başmüdürlüğü, Artvin - Hatıla Örnek Devlet Orman İşletmesi" adı ile bir Örnek İşletme olarak tefriki uygun mütalâa olunmuştur.

2. Trabzon Orman Başmüdürlüğü, Ardanuç - Üçsu ormanı :

Hatıla ormanı gibi Karadeniz iklim muntikasının Doğu Karadeniz Bölgesi içinde yer alan Üçsu ormanı, başta Göknaar olmak üzere, Lâdin ve sarıçam türlerinden (sadece iğneyapraklı ağaçlardan) müteşekkil saf meşçerelerle ikili ve üçlü karışık meşçereler ihtiva etmektedir. Muntika, Göknaarla birlikte bilhassa Doğu Lâdininin tabii yayılış sahasının karaiçi iklimi bölgesini temsil etmektedir. Bu üç ağaç türünün teşkil ettiği tek veya 2 ve 3 tabakalı meşçere kuruluşlarıyla seçme ormanı bünyesini gösteren meşçereleri ormancılık tekniği tatbikatı bakımından örnek ve enteresan birer konu bulunmaktadır.

4719,23 ha. büyüklükte olan bu orman, Ardanuç deresi havzasına ait üç tarafı sirtlarla çevrili iki tâli havzadan tereküp etmektedir.

Ormanda otlatma, tarla açma ve kaçak kesimler gibi zararlı faktörlerin önemli tesirleri görülmemekte ve böylece orman, genel olarak bir koruma bütünlüğü gös-

termektedir. Ancak, bazı bölmelerde mücadelesi yapılmakta olan İps sexdentatus'ın tahribatına rastlanmış bulunmaktadır.

Ardanuç ilçesine takriben 20 km ve Artvin iliine 70 km mesafede olan bu orman, halen, sadece yaz nakliyatına müsait 4 km genişliğinde ham bir ana yolla bağlantı halindedir. Orman mahsullerinin değerlendirilmesi yönünden, Hatıla ormanına kıyasla daha az müsait durumdadır. Orman içi yolları bakımından nakliyata oldukça müsait dere yolları mevcuttur.

Yukarıda belirtilen özellikleri dolayısıyla, her ne kadar bu orman (Gönar, Lâdin ve Sarıçam için) bir Örnek İşletme alacak vasıfları haiz bulunmakta ise de, Hatıla Örnek İşletmesini takip etmesinin, daha uygun olacağı, kanaatine varılmıştır. Bu örnek işletmeye, açılması halinde, "Trabzon Orman Başmüdürlüğü, Ardanuç - Üçsu Örnek Devlet Orman İşletmesi" adının verilmesi uygun görülmüştür.

3. Giresun Orman Başmüdürlüğü, Giresun - Bicik ormanı :

Doğu Lâdininin gerek dünya üzerinde gerekse Türkiye'deki tabii yayılış sahasının en batı kesimlerinde yer alan Giresun - Bicik ormanı, saf Lâdin, Kayın ve Kızılağaç meşçereleriyle ikili, üçlü, Lâdin, Göknar, Sarıçam, Kayın ve Kızılağaç karışık meşçerelerinden oluşmakta ve bu yönlerden ayrıca bir özellik arz etmektedir.

4458,50 ha. büyüklükte olan bu orman, Tokmadın deresinin yukarı kesiminde dört tarafı sırtlarla çevrili kapalı bir havza teşkil etmekte ve uygun bir işletme ünitesi bulunmaktadır.

Ormanın içerisinde açma, otlatma ve benzeri tahrip faktörlerinin önemli bir tesiri bulunmamakta ve bu haliyle orman, korunması mümkün bir durum göstermektedir. Evvelki yıllarda müessir bir İps sexdentatus mücadelesi yapılmak suretiyle, bu tahripçinin zararlı etkisinin büyük ölçüde bertaraf edildiği müşahede olunmuştur.

Bicik ormanını, Kulakkaya üzerinden Giresun'a bağlayan 44 km lik ana yolun 10-15 km lik kısmı, ters meyillidir. Bu ana yol, orman içi yol ve transport şebekesinin kurulması bakımından mahzurlu bir durum göstermektedir. Bu haliyle Bicik ormanı, transport noktasından bir Örnek İşletme olmağa uygunluk göstermemektedir. Böyle olmakla beraber, Giresun İşletme Müdürlüğünce etüd ve teklif edilen ve komisyonumuza verilen 13/11/1961 tarihli raporda belirtildiği veçhile, üç muhtelif yol şebekesi bahis konusu bulunmaktadır. Bunlardan birisi Pazar suyu güzergâhını takip ederek Bayındır köyü üzerinden bu ormana ulaşacak olan yoldur ki, pahalı olmasına rağmen tercihe şayan görülmüştür. Zira bu yol, bir taraftan Bicik ormanları içerisinde nakliyat tekniği ve prensiplerine uygun bir yol şebekesinin kurulmasına, diğer taraftan da Pazarsuyu havzası ormanlarının işletilmesine ve mahsullerinin nakline de imkân verecektir.

Örnek İşletme olma bakımından diğer şart ve vasıfları haiz olan, fakat yol sistemi bakımından bugünkü haliyle gayrımüsait görülen Bicik ormanı, yukarıda belirtilen yol sisteminin gerçekleştirilmesi (teemmül edildiği takdirde, bu ormanın "Giresun Orman Başmüdürlüğü; Giresun - Bicik Örnek Devlet Orman İşletmesi" adıyla kurulması mümkün mütalâa olunmuştur.

4. Giresun Orman Başmüdürlüğü, Akkuş - Eşemen - Göllüce ormanı :

Karadeniz İklim Mıntokasının Orta Karadeniz Bölgesi içerisinde yer alan bu orman, Türkiye'deki Kayın tabii yayılış sahasının ortasında ve özellikle saf meşçere-

ler olarak Kayının optimum sahasını teşkil etmekte ve böylece, en tipik mümessilî bulunmaktadır.

5140,40 hektar genişliğinde olan bu Kayın ormanı, Doğu ve güney sınırları sırtlarla, batı ve kuzey sınırları dere ile çevrili ve heyeti umumiyesiyle kuzeye meyilli bir arazi üzerinde bulunmakta ve bir saha bütünlüğü arz etmektedir.

Koruma teminatı bakımından, tahrip faktörlerinden yangın etkisi önemsizdir. Otlatma, tarla açma ve kaçak kesimler gibi diğer zararlı âmillerin, Giresun Orman Başmüdürlüğü ile Akkuş İşletme Müdürlüğüne hazırlanıp komisyonumuza verilen 14/10/1961 tarihli rapordaki tedbirlerle bertaraf edilebileceği mümkün görülmektedir.

Orman içerisinde halen, orman mahsullerinin nakliyatına müsait yollar bulunmakta ise de, nakliyat bugün için Akkuş istikametinde ve ters meyilli yollar üzerinde yapılmaktadır. Ayrıca ormanın bütünü, Ünye - Akkuş - Niksar Devlet şosesiyle İç Anadoluyla, diğer taraftan Akkuş - Ünye şosesi ve Akkuş - Fatsa kamyon yollarıyla Karadenizle irtibat halindedir.

Yukarıda açıklandığı üzere korunmasının ancak gerekli tedbirlerin alınması suretiyle mümkün olmasına rağmen, saf bir Kayın ormanı olması ve diğer Kayın ormanlarına kıyasla daha az tahrip görmüş bulunması, keza saf Kayın işletmesine örnek vermek lüzum ve zarureti karşısında bu ormanın da, özellik ve ivedilikle, "Giresun Orman Başmüdürlüğü, Akkuş - Eşemen - Göllüce Örnek Devlet Orman İşletmesi" adıyla kurulması, uygun mütalâa edilmiştir.

III. ÖRNEK İŞLETME OLARAK SEÇİLEN ORMANLARIN AÇILIŞ SIRASININ TESBİTİ

Yukarıda etüdüleri yapılan Örnek İşletme olmağa namzet 4 ormanın; ağaç türlerinin yayılış sahaları, örnek ve temsilci olma şartları; araştırma, staj, ekskürsiyon ve tatbikat yapma imkân ve kolaylıkları gibi özellikleri gözönünde bulundurulmak ve birbirleriyle kıyaslanmak suretiyle yapılan aşağıdaki sıraya göre, birer örnek işletme olarak açılmaları uygun görülmüştür.

1. Trabzon Orman Başmüdürlüğü, Artvin - Hatıla Örnek Devlet Orman İşletmesi,
2. Giresun Orman Başmüdürlüğü, Akkuş - Eşemen - Göllüce Örnek Devlet Orman İşletmesi,
3. Giresun Orman Başmüdürlüğü, Giresun - Bicik Örnek Devlet Orman İşletmesi,
4. Trabzon Orman Başmüdürlüğü, Ardanuç - Üçsu Örnek Devlet Orman İşletmesi.

IV. ÖRNEK İŞLETMELEL İÇİN ALINACAK ÖZEL TEDBİR VE TEKLİFLER

Bu örnek Devlet Orman İşletmelerinin, açılarak taazzuv etmeleri ve yukarıda belirtilen gayelerine ulaşabilmeleri için, Orman Genel Müdürlüğüne 1960 yılında sunulan rapor ile Orman Fakültesi Dergisinin B serisi, cilt X, sayı 2, 1960 sayılı nüsha-

sında yayınlanmış bulunan "Türkiye'de Örnek Devlet İşletmesi olabilecek vasıfları haiz ormanların tefrikine ve teşkilâtlandırılmasına ait incelemeler" adlı yazıda belirtilen genel mahiyetteki teknik ve idari tedbirlerin, seçilen bu Örnek Devlet Orman işletmelerinde de tatbik edilmesi gerekmektedir. Ancak bu tedbirlere ilâvêten açılmaları teklif edilen bu 4 işletmede tarafımızdan önemli mütalâa olunan aşağıdaki bazı özel tedbirlerin de dikkat nazara alınması lüzumlu görülmüştür:

1. Artvin - Hatıla Örnek Devlet Orman İşletmesinde :

Koruma teminatı bakımından İps sexdentatus'la mücadele, bu ormanın başlıca özelliğini teşkil ettiğinden, bu yönden alınacak tedbirlerin önemle ve ivedilikle uygulanması;

Lâdin, Gökmar, Kayın ve Çam türlerinin saf ve karışık meşçereleri yanında yer almış bulunan Karaağaç türü ve bu türün gerek saf ve gerekse karışık meşçereleri, önemli bir özellik arzettiğinden, bu nâdir ve değerli türün ve meşçerelerinin özel Silvikültür tedbirleriyle himaye edilmesi lâzımgelmektedir.

2. Akkuş - Eşemen - Göllüde Örnek Devlet Orman İşletmesinde :

Sınırlama, tapu ve kadaastro işlerinin hal edilmesi; orman içindeki köy ve mahallelerin bir kısmının kaldırılması, bir kısmının da mübadele ve istimlâk yoluyla tasfiye edilmek suretiyle ormanın iç ve dış emniyetinin ve bütünlüğünün sağlanması;

Orman içi otlatma zararlarının da en müessir ve uygun tedbirlerle bertaraf edilmesi;

Orman mahsullerinin Akkuş'daki kereste fabrikasına nakli, ters meyilli yollar üzerinde yapılmakta olduğundan, orman içi nakliyatının ve ana yol şebekesinin, modern transport sistemine uydurulması ve bu sistemin Ünye deresini takip edecek bir yolla denize bağlanması önemli bulunmaktadır .

Ormanın Tokmadın serisi içerisinde yer almış bulunan Bayındır köyüne ait Arpacık, Yanıkayet, Tokmadın ve Pencik mahalleleri ile bütün orman sahalarında yer alan Obaların zararlı tesirlerini izale için, bir taraftan sınırlama ve tapu kadaastro, diğer taraftan istimlâk ve mübadele mevzuunda gerekli tedbirlerin alınması;

Ormanın bugünkü yol sistemi, ters meyile dayanan Bicik - Kulakkaya - Giresun güzergâhı olduğundan yol tekniğine ve prensiplerine uygun düşecek ve Pazar suyu tabanını takip ederek Bayındır köyüne ve oradan da sahil yoluna ulaşacak olan yeni bir ana yolun, II. inci Bölümde açıklanan sebeplerle gerçekleştirilmesi;

Saf ve karışık Lâdin meşçereleri yanında yer alan Kızılağaç türünün, saf ve karışık meşçerelerinin, özel Silvikültür tedbirleriyle himaye edilmesi, elzem bulunmaktadır.

Hatıla Örnek Orman İşletmesinde olduğu gibi bu ormanda da İps sexdentatus'la mücadeleye önem verilmesi;

4. Arđanuç - Uçsu Örnek Devlet Orman İşletmesinde :

Picetum zonunda bulunan bu ormanın üstündeki Alpin kuşakta özellikle çığlarla mücadele tedbirlerinin alınması ve,

Abies nordmanniana Göknar türünün, önemli yayılış sahasını teşkil eden bu ormanda özel Silvikültür tedbirlerinin tesbitine gayret edilmesi gerekmektedir.

Türkiye'de ormançılık tekniğinin gelişmesinde ve yurt ormanlarının rasyonel şekilde işletilmesinde büyük faydaları olacağına inandığımız bütün Örnek İşletmelerin, lâayık oldukları önemle ele alınarak, Orman Genel Müdürlüğü tarafından gecikilmeden kurulmaları; tam kadro, eksiksiz teçhizat ve bütün imkânlarıyla faaliyete geçmeleri, en samimi temennimizdir.